

Adviesraad Sociaal Domein
t.a.v. Mw. M. Dutman
Weidezoo 62
2841 SP MOORDRECHT

verzendsdatum

29 DEC 2020

onderwerp

Reactie op advies Adviesraad
Veranderopgave Inburgering

ons kenmerk

U20.003624

uw kenmerk

bijlage

afdeling

Samenleving

behandeld door

M. Val

telefoon

0180-330300

Geachte mevrouw Dutman,

Op 21 oktober 2020 ontvingen wij van u een ongevraagd advies over het Actieplan Veranderopgave Inburgering 2020-2021. Hartelijk dank voor uw advies. In uw brief geeft u commentaar op de gemaakte keuzes in het Actieplan en geeft u diverse adviezen om het Actieplan op onderdelen bij te stellen of aan te scherpen. In deze brief leest u onze reactie op uw commentaar en adviezen.

Combineren werk en inburgering

We zijn het met u eens dat maatwerk op het gebied van zowel de te volgen leerroute als de weg naar werk belangrijke uitgangspunten zijn voor een goede integratie in onze samenleving. U adviseert het College om met de brede intake en het Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) het inburgeringstraject voor een inburgeraar vorm te geven en niet vooraf al te kiezen voor 'werk en inburgering'. U adviseert bij 'dualiteit' vooral te kiezen voor oefenen in de praktijk, bijvoorbeeld via een stage, vrijwilligerswerk, verenigingen en taalcoaches. Activiteiten waarbij de nadruk ligt op leren. Wij nemen dit advies over. De weg naar werk moet inderdaad, zoveel als mogelijk, maatwerk zijn. Dit is ook waar wij, samen met de taalaanbieders, de klantmanager Inburgering (nieuwe taak) en de GR IJsselgemeenten op in zullen zetten. Ook wij denken hierbij aan stages, vrijwilligerswerk, werkervaringsplaatsen, taalcoaching en lokale participatie via bijvoorbeeld een sportvereniging. Onder andere door middel van de Brede Intake wordt nagegaan waar motivaties, interesses en kunde liggen van de inburgeraar en worden er vervolgens, naast plannen op het gebied van werk (indien mogelijk) en de te volgen leerroute, ook andere (participatie/integratie) afspraken in het PIP opgenomen.

Inburgering in avonden en weekenden

De adviesraad adviseert de inburgeringslessen als regel op werkdagen en overdag te organiseren, omdat inburgeren in de avonden en weekenden een (extra) belasting is die de leerresultaten niet ten goede komt. Zoals in het Actieplan gesteld zijn het inburgerings- en participatieproces maatwerk. Daarom is opgenomen dat het inburgeringstraject zo ingericht moet worden dat werk en inburgering gecombineerd

kunnen worden. Wanneer een inburgeraar bijvoorbeeld doordeweeks al een betaalde baan of andere belangrijke activiteiten heeft en aangeeft graag een intensief traject te willen volgen, willen wij ervoor zorgen dat de mogelijkheid er is om ook in de avonduren of in het weekend lessen te volgen. Het gaat hier dan om een uitzondering in plaats van een regel. We waken ook voor overbelasting. De overgrote meerderheid zal naar verwachting gewoon lessen op werkdagen en overdag volgen.

Taallessen op de werkplek

U schrijft dat de gemeente kiest voor taallessen op de werkplek, maar dat niet duidelijk wordt gemaakt hoe taallessen gegeven kunnen worden op de werkplek, door wie de lessen worden gegeven en wie hiervoor verantwoordelijk is. U vraagt zich af hoe de gemeente dan de kwaliteit van de lessen kan controleren en adviseert het College alleen te werken met 'taallessen op de werkplek' als vooraf duidelijk is dat deze lessen aantoonbaar positieve bijdragen leveren aan het leren van de Nederlandse taal.

In het Actieplan stond benoemd dat wij het inburgeringstraject zo willen inrichten dat werk en inburgering gecombineerd kunnen worden, bijvoorbeeld door taallessen op de werkvloer te geven. Inmiddels is echter meer duidelijk over de aanbestedingen van de gemeente Rotterdam, waaraan wij voornemens zijn om voor de B1-route, de onderwijsroute en de Z-route aan te sluiten, en is de vereiste van taallessen op de werkvloer niet in het concept Programma van Eisen opgenomen. Daarom hebben wij ervoor gekozen dit ook uit het Actieplan te halen en te vervangen voor:

"Het inburgeringstraject wordt zo ingericht dat werk en inburgering gecombineerd kunnen worden. Inburgering in de avonduren of in het weekend, taalstages, lesaanbod gericht op diverse sectoren waarin de inburgeraars (willen) participeren en gastlessen over beroepen/opleidingsoriëntatie zijn zaken die we mogelijk willen maken."

Nadruk op spreekvaardigheid

U schrijft in uw brief dat de nadruk op spreekvaardigheid voor de hand lijkt te liggen, maar dat dit niet ten koste moet gaan van lezen en schrijven. Lezen en schrijven zijn namelijk noodzakelijk om goed te kunnen functioneren in Nederland.

Het College is het met u eens dat de nadruk op spreekvaardigheid niet ten koste moet gaan van het leren lezen en schrijven. Wat wij hiermee bedoelen is dat participatie, waaronder bijvoorbeeld sporten bij een club, vaak pas mogelijk is op het moment dat iemand de Nederlandse taal enigszins spreekt. Door mee te doen aan activiteiten komen inburgeraars meer in contact met Nederlanders. Wanneer we aan het begin van het inburgeringstraject meer de focus leggen op spreekvaardigheid kan iemand dus sneller deelnemen aan (participatie)activiteiten, in welke vorm dan ook, en daardoor meer in de praktijk kunnen oefenen met de taal en daarnaast ook een netwerk opbouwen.

Inkoop taalonderwijs

De Adviesraad adviseert om de inburgeringslessen zoveel als mogelijk in Zuidplas te organiseren. Als dat niet in alle gevallen mogelijk is dient (vooraf) rekening gehouden te worden met de mogelijkheden om de leslocatie binnen een redelijk tijdsbeslag per openbaar vervoer te bereiken.

Het College heeft het Actieplan na de informatiebijeenkomst op 16 september 2020 verder aangepast. In het Actieplan is nu o.a. het volgende opgenomen over de taallessen.

"Zoals eerder is gebleken, is het aantal inburgeraars waarvoor de gemeente het inburgeringsprogramma moet organiseren (asielmigranten), beperkt. Vandaar dat we voor wat betreft de inkoop van het taalonderwijs binnen de B1-route, de onderwijsroute en de Z-route voornemens zijn om aan te sluiten bij de aanbesteding van de gemeente Rotterdam. Indien na invoering van de nieuwe Wet inburgering blijkt dat het voor inburgeraars te lastig is om hun inburgeringscursussen in de regio

Rijnmond te volgen, zullen we onderzoeken of en zo ja hoe we ook gebruik kunnen maken van het aanbod in o.a. de regio Midden-Holland.

Voor wat betreft de Z-route hebben we onderzocht of we dit lokaal en/of in samenwerking met de gemeenten Capelle en Krimpen konden organiseren. Na uitgebreid onderzoek naar de voor- en nadelen van zowel het lokaal (of samen met Capelle en Krimpen) organiseren van de Z-route als de optie om aan te sluiten bij de aanbesteding van Rotterdam, is het voornemen toch om voor deze laatste optie te kiezen en daarnaast de, weliswaar fictief, uitgespaarde kosten die we zouden maken wanneer we de route zelf zouden organiseren, te investeren in uren voor extra begeleiding bij de nieuwe Stichting Zuidplas Ondersteunt! en/of extra lokale participatiemogelijkheden te ontwikkelen dan wel voort te zetten. Hierdoor kunnen inburgeraars, wanneer zij in de fase komen dat zij participatieactiviteiten buiten de leslocatie gaan ondernemen (in welke vorm dan ook), gebruikmaken van lokaal aanbod.

Voor wat betreft de onderwijsroute is het niet mogelijk om dit lokaal te organiseren, omdat er in Zuidplas geen MBO-, HBO- en/of WO-instellingen zijn. Ook Gouda sluit voor deze route bij de gemeente Rotterdam aan.

Gezien de verschillende leertempo's, startniveaus en instroommomenten van inburgeraars die de B1-route gaan volgen is het ook wenselijk om een breed en divers aanbod te hebben, wat we in Zuidplas alleen kunnen realiseren door aan te sluiten bij de regio, in dit geval de regio Rijnmond.

Voor alle routes geldt dat de inburgeraar de reiskosten vergoed krijgt. Daarnaast geldt dat we alle gemaakte keuzes samen met onze ketenpartners steeds evalueren en waar nodig bij zullen stellen, kwaliteit staat daarbij voorop. Ook nemen we hierin de adviezen mee van de nog op te richten 'expertgroep' met (oud-)inburgeraars. We zorgen er samen voor dat uiterlijk 1 januari 2022 in ieder geval de wettelijke taken goed geïmplementeerd zijn, maar we houden ook na inwerkingtreding van de nieuwe wet onze oren en ogen open voor verbeterignalen.

Daarnaast adviseert de Adviesraad:

1. De Z-route te verduidelijken. Wanneer wordt gekozen voor de Z-route en hoe wordt deze route vormgegeven.

In de nieuwe versie van het Actieplan is meer informatie opgenomen over de Z-route. Er is opgenomen voor wie de Z-route bestemd is, namelijk voor inburgeraars waarvoor de onderwijsroute en de B1-route niet haalbaar zijn. De Z-route is gericht op inburgeraars met een beperkt leervermogen en/of die analfabeet zijn. Het doel is het vergroten van de (financiële) zelfredzaamheid. De focus in deze route ligt vooral op het in de praktijk bezig zijn met de Nederlandse taal. Deze route komt in plaats van de huidige ontheffing na voldoende inspanning. Het gaat naar schatting om 25% van de inburgeraars.

Ook is meer informatie opgenomen over de inhoud van de Z-route. De Z-route bestaat uit 800 uur taal en 800 uur participatie. De route wordt afgesloten door een eindgesprek met de gemeente. Deze groep heeft intensieve begeleiding nodig. We zijn, na uitgebreid onderzoek naar de voor- en nadelen, voornemens om voor deze route aan te sluiten bij de aanbesteding van de gemeente Rotterdam en daarnaast te investeren in extra begeleiding bij Zuidplas Ondersteunt! en/of het ontwikkelen/voortzetten van lokale participatiemogelijkheden.

2. De rol van de gemeente bij de inburgering van gezinsmigranten te verduidelijken, net als de verplichtingen van deze gezinsmigranten.

In de nieuwe versie van het Actieplan zijn de volgende zaken opgenomen over de rol van de gemeente bij de inburgering van gezinsmigranten:

- Verantwoordelijkheid voorbereiding op inburgeringsexamens (paragraaf 2.1.);
- Begeleiding gedurende het traject (paragraaf 2.2.);
- Het inburgeringsaanbod voor gezinsmigranten (paragraaf 2.2.);
- De gemeentelijke verantwoordelijkheden voor asielmigranten (paragraaf 3.2);
- Participatieverklaring voor gezinsmigranten (paragraaf 5.2);
- Mogelijkheden bieden tot deelname aan activiteiten georganiseerd voor asielmigranten (paragraaf 7.1);
- Controle door gemeente(n) op kwaliteit taalaanbieders (paragraaf 11.2).

3. In samenwerking met VluchtelingenWerk en vrijwilligers een 'inburgeringstraject' te organiseren voor ouderen (mannen en vrouwen) die vanwege hun leeftijd niet inburgeringsplichtig zijn.

Nieuwkomers met een leeftijd boven de pensioengerechtigde leeftijd zijn wettelijk vrijgesteld van de inburgerings**plicht**. Hier zijn uiteraard goede redenen voor, waaronder dat iemand niet meer hoeft te werken. Dit betekent echter niet dat zij niet worden gezien door ons. Vluchtelingen, ongeacht hoe oud, worden het eerste jaar dat zij woonachtig zijn in de gemeente maatschappelijk begeleid door VluchtelingenWerk. De maatschappelijk begeleider zorgt ervoor dat de nieuwkomer wegwijs wordt gemaakt in de gemeente en op de hoogte wordt gesteld van mogelijkheden voor informele participatie, waaronder bijvoorbeeld taalles in de bibliotheek (gratis en toegankelijk voor niet-inburgeraars) en begeleiding door een vrijwillige taalcoach vanuit de bibliotheek. Ook kan een nieuwkomer met een leeftijd boven de pensioensgerechtigde leeftijd natuurlijk deelnemen aan andere activiteiten die door verschillende instellingen in Zuidplas worden georganiseerd. We zijn niet voornemens om aparte trajecten voor deze doelgroep te organiseren.

4. Bij de inburgering ook nadrukkelijk oog te hebben voor de (ontwikkeling van de) kinderen van inburgeraars (maatschappelijk werk).

Wij vinden het belangrijk om ons niet alleen te focussen op de inburgeraar, maar ook op het gezin. Dit staat ook benoemd in het Actieplan. De praktijk leert dat de gezinsdynamiek na vestiging in Nederland verandert. Omdat de privésituatie ook sterk van invloed is op de voortgang van het inburgerings- en (re-)integratietraject is het belangrijk om hier voldoende aandacht aan te besteden. Hierin spelen onder andere de maatschappelijk begeleider en de klantmanager Inburgering (nieuwe taak) een rol. Wanneer er bijvoorbeeld door de maatschappelijk begeleider problemen worden gesignaleerd bij de ontwikkeling van de kinderen, de opvoeding en/of de gezinsdynamiek, kan dit gemeld worden bij de klantmanager, waarna vervolgens wordt gekeken hoe deze problemen opgelost kunnen worden.

Daarnaast willen we inzetten op het organiseren van bijvoorbeeld bijeenkomsten over specifieke thema's waarbij hetgeen men gewoon was in het land van herkomst, in Nederland ter discussie wordt gesteld. Denk hierbij o.a. aan de verhouding tussen de man en de vrouw.

5. De inburgeraar(gezin) gedurende het inburgeringstraject te koppelen aan een contactpersoon, zowel voor hulp en ondersteuning bij algemene zaken als bij de inburgering.

De inburgeraar wordt gedurende zijn of haar inburgeringstraject begeleid door de klantmanager Inburgering. We zijn voornemens om deze nieuwe functie te beleggen bij de Stichting Zuidplas Ondersteunt!. Dit staat ook vermeld in de nieuwe versie van het Actieplan. Daarnaast heeft iedere asielmigrant gedurende het eerste jaar na vestiging in de gemeente een maatschappelijk begeleider

van VluchtelingenWerk. Indien nodig wordt de begeleiding door de maatschappelijk begeleider verlengd.

6. Het Taalhuis van de Groene Venen zoals dat nu functioneert te handhaven en zo mogelijk uit te breiden met activiteiten voor alle doelgroepen.

Bibliotheek de Groene Venen verzorgt voor de gemeente onder andere het Taalhuis, extra taallessen en begeleiding door vrijwillige taalcoaches. Hier zijn we erg blij mee en dit willen we ook continueren. Ieder jaar evalueren we samen met de bibliotheek welke activiteiten goed lopen en welke activiteiten minder deelnemers hebben dan verwacht. Ook kijken we regelmatig samen naar welke (nieuwe) activiteiten wel of niet gewenst zijn, of dit elders al wordt georganiseerd en of hier budget voor beschikbaar is.

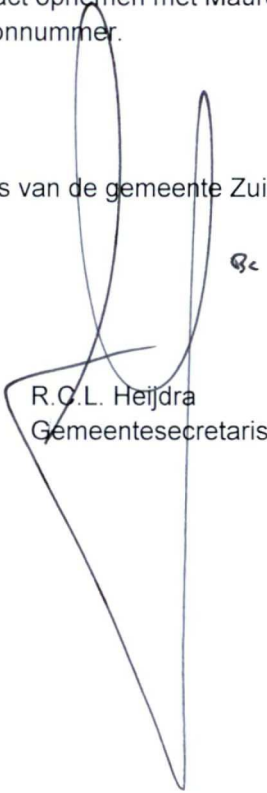
Mocht u aanvullende vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Maureen Val (m.val@zuidplas.nl) via e-mail of bovenstaand telefoonnummer.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas,

J.F. Weber
Burgemeester

R.C.L. Heijdra
Gemeentesecretaris